



ಹಣ ಪ್ರಪಂಚ

ನಾಗರಿಕ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಹಣಕ್ಕೇ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ. ಹಣವೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಒಂದು ವಿನಿಮಯ ಮಾಧ್ಯಮ. ಮನುಷ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೊದ ಮೊದಲು ಪರಸ್ಪರರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಸ್ತು ವಿನಿಮಯ (barter) ಪದ್ಧತಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ವಿನಿಮಯ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕಲ್ಲು, ಕವಡೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉಪ್ಪನ್ನೂ ವಿನಿಮಯ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ('Salary' ಎಂಬ ಪದದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲ 'Salt' ಎಂಬುದಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ತಜ್ಞರು.) ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಲೋಹಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಂದವು. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕುನೇ ಶತಮಾನದ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಮೆಸಪೋಟೋಮಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲಾಮೇಲೆ ಲೋಹ ಹಾಗೂ ಕಾಗದ ಹಣ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಂದು ಮನುಷ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಸ್ತುಗಳ ವಿನಿಮಯ ಕ್ರಿಯೆ ಸುಲಭಗೊಂಡಿತು; ಹಣದ ಗಾಲಿಯ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿನ ಗಾಡಿ ಸಲಿಸಾಗಿ ಚಲಿಸುವಂತಾಯಿತು.

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಣವೆಂಬುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂಬ ಅನುಭವ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದುದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಅನುಭವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಹಣಕ್ಕೊಂದನ್ನು ಹಣ್ಣಾಗಿಯೇ ಸವಿಯುವಂತೆ ಹಣವನ್ನು ಸವಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಣಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ 'ಚಲನಶೀಲತೆ' ಬಂದಿರುವುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಹಣಕ್ಕೆ ಅದರದೇ ಆದ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲ ದೇಶಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತತೆಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಾಣ್ಯ ಮಾತ್ರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಅಧಿಕೃತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು 'ಪ್ರಾಚೀನ ಅವಶೇಷ'ವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ, ಮನುಷ್ಯನ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಹಣ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೇ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದಿರುವುದು ಅಚ್ಚರಿಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲವೆ? ಹೀಗಾಗಲು ಕಾರಣ ಮನುಷ್ಯನೇ. ಹಣದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಕಂಡ ಮನುಷ್ಯ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು

ಗಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ; ಗಳಿಸಿದುದನ್ನು ಉಳಿಸಿಡಲು ಹೇಣಗಿದ. ಈ ಹೆಚ್ಚು ಗಳಿಸುವ ತುಡಿತವೆಂಬುದು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಚಿಮ್ಮು ಮಣೆಯಾಯಿತೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿಡುವ ಚಾಪಲ್ಯವೂ ಬೆಳೆದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದರೆಂಬ ವರ್ಗಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು; ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಲ್ಲಟ ಕ್ರೋಭೆಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. 'ಹಣವೆಂಬುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವಕ; ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ ಯಜಮಾನ' ಎನ್ನುವ ಮಾತಿದೆ. ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹೃದಯ ಎರಡನ್ನೂ ಹಣವೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿದಾಗ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜ ಕಂಟಕನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಭಾರತೀಯ ಮೌಲ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಹಣಕ್ಕೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನವಾದರೆ, ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನ. 'ಅರ್ಥ' ಧರ್ಮದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ರಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಅದನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಬಾರದೆಂಬುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. 'ಅರ್ಥ ಶೌಚ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿದೆ. 'ಸರ್ವೆಷಾಮೇವ ಶೌಚಾನಾಂ ಅರ್ಥ ಶೌಚಂ ಪರಂ ಸ್ಮೃತಂ' ಎಂಬುದು ಮನುವಿನ ಮಾತು. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಶುದ್ಧಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ 'ಅರ್ಥ ಶೌಚ' ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಇದರ ಅರ್ಥ. ಅರ್ಥ ಶೌಚವೆಂದರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಿರುವುದು; ಬೇರೊಬ್ಬರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಹಣಗಳಿಸುವುದೂ, ಅಪಾರ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಟ್ಟು ಇತರರಿಗೆ ಸಿಗದಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೂ, ತನ್ನ ಆಸ್ತಿ, ಆದಾಯಗಳ ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆ ನೀಡದೇ, ಕಪ್ಪು ಹಣ ಶೇಖರಿಸುವುದೂ- ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅರ್ಥ ಶೌಚದಿಂದ ದೂರ ತಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಧರ್ಮದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿ ಉಳಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವಂತೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ಮನುಷ್ಯ ಅರ್ಥ ಶೌಚವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜೇನು ಮಕರಂದವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ಹೂಗಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಹಾಗೆಯೇ ಅರ್ಥ ಶೌಚಿಯಾದಾತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಿಂಸೆ ನೀಡದೇ ಹಣಗಳಿಸಿ, ತಾನೂ ಬದುಕಿ, ಇತರರನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಹಣವೆಂಬುದು ಚಲಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕೂಡಿಡುವುದು 'ಲೋಭ'. ಲೋಭವೆಂಬುದು 'ಅರ್ಥ'ದ ಶಾಪ ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರ ಅರ್ಥ ಶೌಚಿಯಾದವನಿಗೆ ಸದಾ ಇರುತ್ತದೆ!

■ ವೈನತೀಯ

★ ಕ್ಷಮಾಯಾಚನೆಯೆಂಬುದು ಪೊರಕೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಂತೆ. ಅದು ಕಸ ಗುಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ತಾನು ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.
-ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ

★ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಬಹುಶ್ರಮದಿಂದ ರೂಪಿಸಿದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂರಚನೆಯನ್ನೇ- ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಬಳಲುವವರು ಉಡಾಯಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.
-ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

★ ನಿಂತ ನೀರು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರಿ ಬರುವಂತೆಯೇ ಮೌನವಾಗಿರುವವನು ಮುಗ್ಧನಂತೆ ತೋರಿಬರುತ್ತಾನೆ.
-ಪದ್ಮಪ್ರಿಯ

★ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು ಉಚಿತ.
-ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್

ಮಾತೇ ಮತ್ತು
★ ಸ್ವರ್ಗಸುಖ ಏನೆಂಬುದರ ಅರಿವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ಕಾಲವನ್ನಾದರೂ ನರಕವಾಸ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು.
-ವಿಲ್ ಕಾರ್ಲಿಟನ್

★ ಭಯ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನದ ಫಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅರೆಬರೆ ಜ್ಞಾನ ವಿಪತ್ಕಾರಕ.
-ಫ್ರಾಂಕ್ ರೇನ್

★ ಹಲವರನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲದವರೆಗೂ, ಕೆಲವರನ್ನು ಹಲವು ಕಾಲದವರೆಗೂ ಮೋಸಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಮೋಸಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
-ಅಬ್ರಾಹಂ ಲಿಂಕನ್

★ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು ಭಯ; ಸತ್ಯವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು ಧೈರ್ಯ.
-ಭೂಪತಿ

★ ಚಪ್ಪಲಿಗಳೆರಡೂ ಮನುಷ್ಯರಂತಲ್ಲ; ಅವು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಿತ್ರರು. ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದು ಇರದು.
-ಅನಾಮಿಕ

★ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಸುಲಭ; ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ.
-ಅಜ್ಞಾತ

★ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು ಹಲವು ಮಂದಿ; ಆದರೆ ಅದರ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವವರು ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ.
-ಸೈರಸ್

★ ಅಪವಾದಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಮೌನ.
-ಬೆನ್ ಜಾನ್ಸನ್

★ ಆಕಳಿಸುತ್ತ ಕೂಡಬೇಡಿ; ಜೀವಂತ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಗೋರಿಯೇ ಆಕಳಿಕೆ.
-ಚೆರಮಿ ಟೈಯರ್